Vakre og viktige alger

De små og nærmest usynlige algene i havet gir næring til det aller meste av livet under vann. Samtidig har de en livsviktig funksjon for livet over vann. Algene lager nemlig oksygen som vi trenger for å puste.

AV TRINE-LISE GJESDAL | PUBLISERT 18. MAI 2015 |
OPPDATERT 02. MAR 2020

DEL | LAST NED

Alger kommer i mange størrelser og varianter. Vi skiller mellom to typer alger – makroalger og mikroalger. Makroalgene er de store algene i sjøen vi lett kan se, slik som tang og tare. Mikroalgene er derimot så små at vi må bruke et mikroskop for å se dem. Ved Universitetet i Bergen har forskeren Mikal Heldal tatt bilder og studert én spesiell type mikroalge – nemlig kalkalgen. Kalkalger finner vi langs hele norskekysten, i overflaten av vannet.

Én celle

Mikroalger består av bare én celle. Acanthoica quattrospina på bildet er en type kalkalge. Foto: Mikal Heldal, Egil S. Erichsen, Elektronmikroskopisk felleslaboratorium UiB

Mikroalgene består av bare én celle. De kan leve alene, men det er ganske vanlig at encellede vesener lever sammen i kolonier. En koloni er et slags samfunn. Skjellene rundt kalkalgen består av mineralet kalk. Denne algen likner en korall.

Når kalkalgene dør, synker de til bunnen og går i oppløsning. Etter millioner av år blir kalklagene omdannet til kalkstein, som vi senere kan se som marmor og hvite klipper for eksempel langs kysten av England.

Viktige for klimaet

Alger som danner kalkskall, bruker kalsium og karbondioksid (CO_2) i sjøvannet. Karbondioksid er en gass som gjør at jorda holder bedre på varmen og beskytter jordkloden slik glasset i et drivhus gjør. Kalkalger er derfor viktige for klimaet og veldig interessante for klimaforskere.

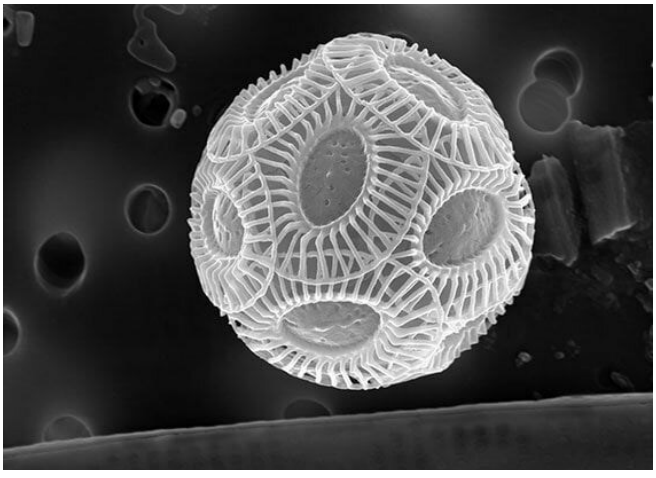

Kalkalger er viktige for klimaet. Denne algen heter Coronosphera mediterranea. *Foto: Mikal Heldal, Egil S. Erichsen, Elektronmikroskopisk felleslaboratorium UiB*

Algeoppblomstring

Om du flyr over fjordene på Vestlandet tidlig i juni, vil du ofte se at sjøen er grønnhvit. Grunnen til dette er at skjellene fra algene påvirker lyset, slik at vi ser vannet som grønnhvitt. Da kan du være sikker på at det er algen Emiliania huxleyi.

De fleste av disse kalkalgene finner vi i fjordene våre i korte perioder. De vokser opp og blir mange. Dette kaller vi for algeoppblomstring, selv om det ikke er snakk om blomster.

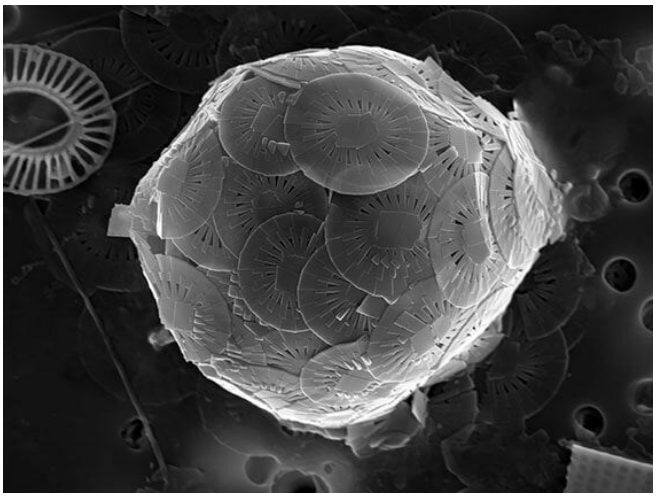

Forskningsrådet

Algen Emiliania huxleyi *gjør sjøen i fjordene grønnhvite på forsommeren. Foto: Mikal Heldal, Egil S. Erichsen, Elektronmikroskopisk felleslaboratorium UiB*

Plante eller dyr?

De fleste alger er mikroskopiske planter som lever av sollys og CO2. Men noen kan også leve som dyr og spise andre organismer, for eksempel bakterier. Det er derfor ikke lett å skille mellom planter og dyr i den mikroskopiske verden.

Enkelte alger lever av å spise bakterier. Dette er algen Syracosphaera nodosa. *Foto: Mikal Heldal, Egil S. Erichsen, Elektronmikroskopisk felleslaboratorium UiB*

LIVET PÅ JORDA DYR PÅ LAND PLANTER OG TRÆR EVOLUSJON

Meldinger ved utskriftstidspunkt 29. mars 2024, 00:29 CET

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.